

Z e s ł a n i e c

ZARZĄD GŁÓWNY ZWIĄZKU SYBIRAKÓW
I MUZEUM PAMIĘCI SYBIRU

NR 85

ROK 2021

Spis treści	
• Marcin Zwolski <i>Muzeum marzeń Sybiraków.....</i>	3
• Sylwia Szarejko <i>O Sybirze w eterze.....</i>	13
• Tomasz Danilecki <i>„Syberyjska gorączka”.....</i>	23
• Krystyna Śliwowska <i>Pod opieką komunistów. Polski Dom Dziecka w Bolszoi Jerbie w latach 1943-1946.....</i>	35
• Anna Pyżewska <i>Ubi tu, Gaius... Syberyjskie dzieje Wincentego i Albiny Migurskich.....</i>	45
• Krzysztof Sadurski <i>Historie rodzinne. Życie Franciszka Brydeckiego – wychowanka ks. Krzysztofa Szwerwickiego i Józefa Kalinowskiego.....</i>	61
RELACJE Z ZESŁANIA	
• Stanisława Chęcińska <i>Córka ideowca.....</i>	71
KRONIKA	
• <i>Apel Muzeum Pamięci Sybiru.....</i>	83
• <i>Dyplom Naukowo-badawczego Centrum „Ustna Historia” Kazachskiego Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego.....</i>	85
REGAŁ Z KSIĄŻKAMI	
• <i>Syberyjski Białystok, teksty Wojciech Sleszyński, wywiady Tomasz Danilecki, Białystok 2020 (Paweł Niziołek).....</i>	87

Od redakcji

Najnowszy zeszyt „Zesłańca” wypełniają interesujące teksty, które otrzymaliśmy od pracowników Muzeum Pamięci Sybiru w Białymstoku. Budynek tej placówki – o której marzyły od dawna tysiące Sybiraków i ich potomków – wprawdzie jest już gotowy, ale wejść do niego i zwiedzać jeszcze nie można. Otwarcie nastąpi 17 września bieżącego roku.

Na razie o jego koncepcji ekspozycyjnej można przeczytać w artykule Marcina Zwolskiego. Będzie to nowoczesne muzeum multimedialne, angażujące zwiedzających nie tylko intelektualnie, bo też emocjonalnie.

Ciekawy artykuł otrzymaliśmy od Sylwii Szarejko. Dotyczy on tematyki syberyjskiej w audycjach Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa. Okazuje się, że ta wielce zasłużona instytucja uczyniła bardzo wiele, ażeby pamiętać o tym, co Polacy przeżyli na Sybirze, nie zaginęła. Natomiast Krystyna Śliwowska napisała o zbrodni nie podlegającej przedawnieniu, o cierpieniach sybirackich dzieci w czasie drugiej wojny światowej.

Pozostałe artykuły dotyczą naszych rodaków, którzy na Syberii znaleźli się jeszcze za czasów carskich. Tomasz Danilecki pisze o Polakach, którzy tam emigrowali z powodów ekonomicznych, jak inni do Ameryki czy Brazylii. O wręcz nieprawdopodobnych losach małżonków Migurskich opowiada z kolei Anna Pyżewska. Równie nieprawdopodobny zdaje się żywot Franciszka Brydeckiego, przedstawiony przez Krzysztofa Sadurskiego.

- Przemysław Borowik, *Powroty z Sybiru w XVIII-XX wieku*, Białystok 2020
(Grzegorz Ryżewski).....90
- *Sybir. Moja historia*, Tom I, na podstawie relacji Danuty Pietrzak, scenariusz i grafika Paweł Piechnik, Białystok 2021
(Maciej Frycz).....93

Na okładce: strona tytułowa albumu *Syberyjski Białystok*, autorzy: Wojciech Śleszyński i Tomasz Danilecki, Białystok 2020, (s. 1); okładka książki Wasyla Haniewiczza, pt. *Tragedia syberyjskiego Białegostoku*, Pelplin 2008, (s. 4).

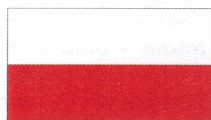
Stałym działem w naszym kwartalniku są „Relacje z zesłania”. Tym razem jest to opowieść Stanisławy Chęcińskiej, która wraz ze swoją rodziną z Wileńszczyzny została zesłana do Kazachstanu.

W „Kronice” godny szczególnej uwagi jest apel powstającego muzeum o eksponaty. Bardzo trudno przedstawić w muzeum Sybir – obszar tak wyjątkowy dla Polaków. Trudności wynikają z braku zbyt wielu przedmiotów dokumentujących sybirackie przeżycia. Oczywiście „Zesłaniec” w pełni ów apel popiera.

Nowości wydawnicze omawia się jak zwykle w dziale „Regał z książkami”.

Mamy nadzieję, że Autorzy z Białegostoku nie raz jeszcze zagoszczą na stronach „Zesłańca”. W każdym razie my będziemy wnikliwie przyglądali się wszystkiemu, co dzieć się będzie w Muzeum Pamięci Sybiru.

W imieniu redakcji
Grzegorz Pełczyński

POMOC
POLAKOM
NA WSCHODZIE

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

w ramach Zadania publicznego dotyczącego pomocy Polonii i Polakom za granicą.

Wydawca: Zarząd Główny Związku Sybiraków, ul. Chmielna 15, lok. 108, 00-021 Warszawa, tel. 22/827 93 71. **Redakcja:** A. Dobroński, A. Dzieńkiewicz, M. Dziura, A. Głowacki, G. Pełczyński, A. Zapalec; redaktor naczelny: A. Kuczyński; sekretarz redakcji: M. B. Kuczyńska. **Wykonawca:** skład, druk i oprawa — QUAESTIO Przemysław Włodarczyk. **Copyright nazwy:** „Zesłaniec” by A. Kuczyński. **Adres redakcji:** ul. Bystrzycka 61/3; Wrocław 54-215 tel. 71/ 72 880 88, e-mail: bakucz@op.pl